

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАЦІЙНИХ І ПРИКЛАДНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності С7 Журналістика ОП «Журналістика»

Вінниця
2025

УДК 070:[378.22:001.8](076)

М 545

*Затверджено кафедрою журналістики та соціальних комунікацій факультету
інформаційних і прикладних технологій ДонНУ імені Василя Стуса
(протокол № 2 від 10 вересня 2025 р.)*

Укладачі:

Чорнодон М. І. – канд. наук із соц. ком., доцент, доцент кафедри журналістики та соціальних комунікацій ДонНУ імені Василя Стуса;

Родигін К. М. – канд. філос. наук, доцент, доцент кафедри журналістики та соціальних комунікацій ДонНУ імені Василя Стуса;

Борищук В. В. – асистент, лаборант навчальної лабораторії кафедри журналістики та соціальних комунікацій ДонНУ імені Василя Стуса.

Рецензенти:

Болган В. С. – головний редактор онлайн-видання «Інтент»;

Болховська Н. Р. – керівниця проєктів Вінницької обласної громадської організації «Вінницький пресклуб».

М 545 Методичні рекомендації до виконання, оформлення та захисту кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» спеціальності С7 Журналістика ОП «Журналістика» / уклад.: К. М. Родигін, М. І. Чорнодон, В. В. Борищук. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2025. 36 с.

Методичні рекомендації розроблені для допомоги здобувачам вищої освіти ОС «Бакалавр» за спеціальністю С7 Журналістика ОП «Журналістика» (першого бакалаврського рівня) під час написання кваліфікаційної роботи. Описано основні вимоги до створення проєкту, визначено структуру та зміст роботи, а також вимоги до оформлення тексту, та окреслено процедуру порядку захисту.

Рекомендовано для студентів та викладачів Донецького національного університету імені Василя Стуса за спеціальністю С7 Журналістика ОП «Журналістика».

УДК 070:[378.22:001.8](076)

© Родигін К. М., Чорнодон М. І.,

Борищук В. В., 2025

© ДонНУ імені Василя Стуса, 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	6
1.1. Загальна характеристика	6
1.2. Мета та завдання кваліфікаційної роботи	7
1.3. Основні етапи виконання кваліфікаційної роботи	8
РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	11
2.1. Мова та стиль кваліфікаційної роботи.....	11
2.2. Обсяг, структура та зміст кваліфікаційної роботи.....	11
2.2.1. Медіапроект	12
2.2.2. Пояснювальна записка.....	14
РОЗДІЛ 3. ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	19
РОЗДІЛ 4. ПРОЦЕДУРА ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	21
4.1. Процедура підготовки до захисту кваліфікаційної роботи.....	21
4.2. Порядок з перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат.....	21
4.3. Захист кваліфікаційної роботи.....	22
4.4. Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	25
ДОДАТКИ.....	26

ВСТУП

Створення та захист кваліфікаційної роботи є фінальним випробуванням для здобувачів ОС «Бакалавр». Виконання роботи має на меті підтвердити володіння основними журналістськими навичками, необхідними для роботи у сфері соціальних комунікацій: пошук, збір, перевірка та обробка інформації з різних джерел, візуалізація інформації, створення текстів різних жанрів для різних платформ, вміння розробляти контент як для власного проєкту, так і для сучасних професійних медіа регіонального та загальнонаціонального рівня, передбаченими стандартом вищої освіти за спеціальністю С7 Журналістика для освітнього ступеня «Бакалавр», затвердженим та введеним у дію наказом Міністерства освіти і науки України № 864 від 20.06.2019.

Під час захисту роботи здобувач освіти підтверджує свою здатність реалізувати самостійні медіапроєкти на підставі отриманих теоретичних знань, практичних умінь та навичок. Медіапроєкт – цілісно (творчо, організаційно, технологічно) обґрунтований авторський задум, ідея, програма, і впроваджений у певну медійну форму (фото-, відео- аудіо-, текстову, графічну, друковану).

Кваліфікаційна робота необхідна для практичного розв'язання складного спеціалізованого завдання або проблеми у предметній галузі, що передбачає вироблення медіапродукту із застосуванням теорій, специфічних методів та характеризується невизначеністю умов і вимог. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Використання інструментів ШІ можливе тільки за умови належного обґрунтування, а також – позначення контенту, згенерованого чи частково згенерованого ШІ, наприклад, ілюстрацій чи логотипів.

Медіапроєкт є результатом навчально-наукової та практичної підготовки студентів на кафедрі журналістики та соціальних комунікацій ДонНУ імені Василя Стуса. Він має засвідчити рівень теоретичної й практичної готовності бакалаврів до роботи у медіасфері.

Виконання та захист кваліфікаційної роботи підтверджує здобутий кваліфікаційний рівень бакалавра та допомагає з'ясувати рівень здобутих компетентностей і оцінити результати навчання, передбачені освітньою програмою «Журналістика»:

- ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, інструментів ШІ.
- ЗК07. Здатність працювати в команді.
- ЗК14. Здатність здійснювати професійну журналістську діяльність у регіональних та релокованих медіа, забезпечуючи збір, перевірку, аналіз і поширення інформації з урахуванням локального контексту, безпекових викликів, етичних норм та потреб цільової аудиторії.
- СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.
- СК02. Здатність формувати інформаційний контент.
- СК05. Здатність ефективно проєктувати створений медійний продукт.

У цих методичних рекомендаціях описано процес підготовки власного медіа-проєкту, основні етапи роботи над ним, вимоги до пояснювальної записки та її структурних елементів, визначення мети та завдань проєкту, викладено вимоги до оформлення тексту, окреслено процедуру захисту.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Загальна характеристика

Вимоги до кваліфікаційної роботи для здобувачів ОС «Бакалавр» розроблено з урахуванням законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про авторське право і суміжні права», Статуту Донецького національного університету імені Василя Стуса, Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики Донецького національного університету імені Василя Стуса, стандарту вищої освіти за спеціальністю С7 Журналістика та інших нормативно-правових актів і документів.

Кваліфікаційна робота – це виготовлений інформаційний продукт або проєкт інформаційної акції чи інформаційна акція (далі – медіапроєкт), до якого додають пояснювальну записку.

Кваліфікаційна робота передбачає розв’язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми у сфері соціальних комунікацій, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації.

Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті або у репозитарії Донецького національного університету імені Василя Стуса.

У визначені терміни студенти формулюють тему кваліфікаційної роботи бакалавра, після чого вона проходить процедуру затвердження.

Студенти здійснюють попередній захист кваліфікаційної роботи бакалавра на засіданні кафедри, яка рекомендує її до захисту перед екзаменаційною комісією. Не рекомендовану на кафедрі до захисту кваліфікаційну роботу бакалавра до захисту не подають.

Створений медіапроєкт має індивідуальний чи комплексний характер.

Індивідуальний проєкт передбачає самостійну роботу студента над темою роботи під керівництвом науково-педагогічного та/або педагогічного працівника, комплексний – виконується у випадках роботи над проєктом, розкриття теми якого потребує за обсягом та (або) змістом залучення групи студентів. У такому випадку всі вони повинні мати логічно завершені та не дубльовані за змістом частини, які виконуються за індивідуальним завданням кожним студентом, та загальну частину, що зв’язує окремі частини в єдиний проєкт і визначає його комплексність.

Усі студенти, які виконували комплексну кваліфікаційну роботу, повинні бути повною мірою обізнані із загальною частиною роботи і готові до запитань членів екзаменаційної комісії не тільки з індивідуальної, а й із загальної частини роботи.

Науковим керівником кваліфікаційної роботи бакалавра призначаються науково-педагогічні працівники, які зазвичай мають науковий ступінь чи звання професора, доктора філософії чи доктора наук, доцента, а також старшого викладача (разом із консультантом) та/або практичний досвід створення контенту на близьку тематику. Науковий керівник консультує студента, надає організаційну й науково-методичну допомогу, орієнтує у сучасних тенденціях розвитку медіа та науковій літературі з теми дослідження, перевіряє оформлення виконаного проєкту встановленим вимогам, готує відгук.

На захист студентом надається електронна або друкована версія кваліфікаційної роботи (в електронному й у роздрукованому та переплетеному вигляді), презентація виступу (на електронному носії).

Атестація відбувається у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи і має продемонструвати сформовану здатність випускника розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій.

1.2. Мета й завдання кваліфікаційної роботи

Виконання кваліфікаційної роботи є завершальним етапом навчання здобувача вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти і має за мету:

- розширення, закріплення і систематизацію теоретичних знань, формування навичок практичного застосування цих знань для розв'язання конкретного виробничого завдання – створення медіапродукту, що відповідає стандартам якості, потребам та інтересам аудиторії, вимогам сучасного медіаринку;

- розвиток навичок ведення самостійних теоретичних і експериментальних досліджень, практичного застосування отриманих знань з вироблення медіапродукту;

- набуття досвіду обробки, аналізу і систематизації результатів теоретичних доробок, роботи з різними джерелами інформації та цифровими інструментами її обробки та поширення; виконання медіапроєкту з усвідомленням його практичної значущості і визначенням можливої сфери застосування;

- набуття досвіду репрезентації і публічного захисту результатів своєї діяльності.

Кваліфікаційна робота у формі медіапроєкту із пояснювальною запискою виконується на останньому курсі здобуття освіти. Витрати часу на підготовку роботи визначаються навчальним планом відповідної освітньої програми.

Тематика роботи визначається випусковими кафедрами, погоджується з гарантантами освітніх програм. За актуальність тематики робіт, її відповідність галузі підготовки, а також за керівництво та організацію виконання відповідають гарант освітньої програми, випускова кафедра та безпосередній керівник роботи. Здобувачу вищої освіти надається право вибору теми роботи або пропозиції своєї тематики з обґрунтуванням доцільності її розробки.

За зміст роботи, наведені дані, обґрунтовані висновки та сформульовані пропозиції відповідає сам здобувач вищої освіти – автор роботи. Здобувач вищої освіти має право на виклад матеріалу у власному розумінні, відстоювати свої погляди здобувач повинен під час публічного захисту роботи.

У процесі підготовки кваліфікаційної роботи здобувач зобов'язаний:

- обґрунтувати актуальність, розкрити зміст і сутність обраної теми медіапроєкту, спираючись на отримані знання з вивчених дисциплін та аналіз самостійно опрацьованих джерел;

- систематизувати та узагальнити зібраний матеріал;

- провести критичний аналіз різних поглядів і виробити власну позицію вирішення проблеми;

- виконати поставлені завдання щодо досліджуваного явища;

- сформулювати та обґрунтувати висновки і рекомендації щодо сутності проблеми;

- створити медіапродукт, орієнтуючись на професійні стандарти журналістики, власну аудиторію, важливу для суспільства інформацію, сучасні тенденції медіаринку;

- дотримуватись вимог щодо оформлення і вимог до загального оформлення випускової роботи.

Вирішення визначених вище завдань дасть змогу здобувачу повно та послідовно розкрити зміст і досягти мети обраної теми випускової роботи.

1.3. Основні етапи виконання кваліфікаційної роботи

Спираючись на «Методичні рекомендації до виконання, оформлення та захисту кваліфікаційної (бакалаврської) роботи» у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса та враховуючи специфіку кваліфікаційної роботи відповідно до стандарту вищої освіти спеціальності С7 Журналістика, були сформульовані основні етапи, яких здобувачі повинні дотримуватися під час виконання кваліфікаційної роботи:

1. Підготовчий етап:

- 1) вибір теми роботи, її узгодження з керівником та затвердження випусковою кафедрою;

- 2) опрацювання джерел інформації: пошук, відбір, аналіз і систематизація первинного матеріалу з теми роботи над медіапроектом;

- 3) складання попереднього плану роботи, зокрема контент-плану, та узгодження його із керівником;

2. Основний етап:

- 1) розширений пошук інформації, вивчення теоретичних основ обраної теми, наявних джерел інформації для корегування та уточнення плану роботи;

- 2) обробка, аналіз та узагальнення зібраної інформації теоретичного і практичного характеру із застосуванням методів наукового пізнання, а також журналістських методів збору та обробки інформації;

- 3) дослідження медіаринку та вивчення цільової аудиторії медіапроекту;

- 4) розроблення концепції продукту та її обґрунтування;

- 5) робота над створенням медіапроекту та реалізація його контент-плану;

- 6) просування медіапроекту.

3. Завершальний етап:

- 1) написання пояснювальної записки до медіапроекту;

- 2) формулювання основних структурних елементів пояснювальної записки: вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки (у разі потреби);

- 3) узгодження тексту пояснювальної записки з науковим керівником;

- 4) попередній захист кваліфікаційної роботи на випусковій кафедрі (не пізніше ніж за 3–4 тижні до атестації) та допуск / недопуск до захисту;

- 5) остаточне оформлення роботи після попереднього захисту та рекомендацій керівника;

4. Підсумковий етап:

- 1) подання кваліфікаційної роботи (медіапроект і пояснювальна записка до нього) керівнику для підготовки відгуку;

- 2) рецензування кваліфікаційної роботи;
- 3) публічний захист кваліфікаційної роботи перед екзаменаційною комісією.

Усі етапи виконання кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти виконує під безпосереднім керівництвом керівника.

Перший (підготовчий) етап над кваліфікаційною роботою починається з вибору теми, її осмислення та обґрунтування. Здобувач може обрати тему із запропонованого кафедрою переліку тем або сформулювати власну тему, узгодивши її з керівником.

Формулюючи теми робіт, здобувач має використовувати лаконічні та однозначні формулювання; корелювати тему з програмними результатами навчання відповідно до освітньої програми.

Після вибору теми необхідно конкретизувати об'єкт, предмет і мету медіа-проекту кваліфікаційної роботи.

Об'єктом медіапроекту є процес або явище, суспільні відносини, діяльність, у яких виявлена та існує проблема. Проблема – це невідповідність між фактично наявним і бажаним станом об'єкта в реальній дійсності.

Предмет медіапроекту – це тільки ті суттєві зв'язки та відношення, які підлягають безпосередньому вивченню в випусковій роботі, є головними, визначальними для конкретного проекту. Предмет є вужчим, ніж об'єкт: вони співвідносяться між собою як загальне і часткове; предмет проекту перебуває в межах об'єкта і визначає тему випускової роботи.

Мета медіапроекту відображає напрям досліджуваної теми / проблематики і взаємопов'язана з темою кваліфікаційної роботи. Формулювати мету треба стисло з урахуванням того кінцевого результату, якого планується досягти для вирішення конкретного практичного або теоретичного завдання (проблеми). Під час цього можна використовувати слова «продемонструвати...», «створити», «розкрити...», «розробити...» тощо.

Після вибору теми кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти має опрацювати її зміст і визначити коло питань, що підлягають розкриттю в темі. Варто опрацювати навчальну, наукову та практичну літературу, відкриті джерела, медіа-проекти на схожу тематику, здійснити попередній аналіз практичного матеріалу, використовуючи різні джерела для збору інформації. Така підготовча робота дасть змогу здобувачу скласти чітке уявлення про обрану тему та наявні проблеми щодо предмета проекту, допомогти створенню попереднього плану роботи над медіа-проектом.

Другий (основний) етап зосереджений на вдосконаленні плану кваліфікаційної (бакалаврської) роботи, роботі над створенням медіапроекту та його реалізації. Після складання попереднього плану доцільно здійснити розширений пошук інформації, проаналізувати і визначити теоретичні та практичні основи обраної теми. Під час вибору літератури та джерел рекомендовано використовувати сучасні (не старші за 10 років) з обраної галузі.

Для визначення й окреслення актуальності та новизни медіапроекту здобувач досліджує медіаринок і вивчає цільову аудиторію, розробляє та обґрунтовує його концепцію. На основі отриманих даних та результатів дослідження створює контент-план та визначає необхідні ресурси для його реалізації.

На основному етапі важливою є безпосередня робота над створенням медіа-проєкту на основі розробленого контент-плану.

Після завершення основної частини на *третьому (завершальному) етапі* здобувач вищої освіти переходить до написання пояснювальної записки до медіа-проєкту. Оформлення пояснювальної записки є важливим елементом її виконання і одним із чинників, який враховується під час її оцінювання.

Останнім (підсумковим) етапом є захист кваліфікаційної роботи, який відбувається відповідно до вимог, передбачених цими методичними рекомендаціями.

РОЗДІЛ 2 ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Мова та стиль кваліфікаційної роботи

Відповідно до «Методичні рекомендації до виконання, оформлення та захисту кваліфікаційної (бакалаврської) роботи» у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса, кваліфікаційна робота виконується державною мовою за винятком списку використаних посилань, опис яких здійснюється мовою видання. Доцільно дотримуватись певних порад щодо мови та стилю оформлення кваліфікаційної роботи.

По-перше, це формально-логічний спосіб викладу матеріалу, який складається в основному з міркувань, метою яких є доведення істини або тих чи інших положень, що виявлені під час реалізації медіапроєкту.

По-друге, це стиль писемної наукової мови, яким є безособовий монолог. Він передбачає виклад матеріалу від третьої особи, щоб зосередити увагу на змісті, а не на суб'єкті (наприклад, «Автор вважає ...»). Також доцільним є використання неозначено-особових речень (наприклад, «Спочатку визначають основні фактори, що впливають на це явище»). Недопустимо вести виклад від першої особи: «Я спостерігав», «Я вважаю», «Мені здається», «На мою думку». Варто уникати словосполучень «На нашу думку», «Ми вважаємо» тощо. В роботі може використовуватись публіцистичний стиль.

По-третє, це культура наукової та професійної мови, яка визначається точністю, якістю і стислістю, завдяки чому текст набуває змістової завершеності і цілісності.

Точність є умовою, що забезпечує наукову і практичну цінність матеріалу випускової роботи. Автор повинен виважено ставитись до використання тих чи інших слів, понять, термінів, оскільки неправильно вибране слово може суттєво змінити зміст матеріалу або створити умови неоднозначного його тлумачення.

Стислість досягається шляхом точного, лаконічного викладу, використання професійної термінології. Кожне слово та словосполучення повинні коротко і влучно передавати думку. Не варто перевантажувати текст складними граматичними конструкціями, треба уникати тавтології, використання штампів.

Під час написання випускової роботи важливо об'єднати накопичену інформацію у взаємопов'язаний текст. Для цього можна використовувати різні мовні кліше як засоби зв'язку між реченнями і абзацами («отже, ...», «наведені дані свідчать ...»). Якщо в тексті згадуються науковці, дослідники, практики, інші особи, то ініціали ставляться перед прізвищем (О. А. Грішнова, а не Грішнова О. А., як це прийнято у списках літератури).

2.2. Обсяг, структура та зміст кваліфікаційної роботи

Спираючись на «Методичні рекомендації до виконання, оформлення та захисту кваліфікаційної (бакалаврської) роботи» у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса та враховуючи специфіку кваліфікаційної роботи відповідно до стандарту вищої освіти спеціальності С7 Журналістика, обсяг основної частини кваліфікаційної роботи становить 1,0–1,5 друкованих аркушів (20–30 сторінок).

Структура кваліфікаційної роботи складається з двох частин: медіапроект (виготовлений інформаційний продукт або проєкт інформаційної акції чи інформаційна акція) та пояснювальна записка до нього, обидві частини якої оформлюються в одній спільній роботі.

Незалежно від обраної теми, структура кваліфікаційної роботи має включати таке:

- титульна сторінка;
- анотації (українською та англійською мовами);
- частина I «Медіапроект», яка подається у формі картки медіапроекту;
- частина II «Пояснювальна записка», яка подається у формі пояснювальної записки до медіапроекту, яка складається зі змісту, вступу, основної частини та висновків, списку використаних джерел та додатків (за потреби);
- декларація про дотримання академічної доброчесності.

Кваліфікаційна робота починається з **титульного аркуша**. На ньому вказуються назви міністерства, університету; прізвище, ім'я та по батькові здобувача вищої освіти, особистий підпис; тема роботи; вид кваліфікаційної роботи; відомості про доступ до захисту, ініціали, вчене звання та посада керівника; залишається місце для оцінювання роботи; підпис голови екзаменаційної (кваліфікаційної) комісії; рік і місто виконання кваліфікаційної роботи (*Додаток А*).

Анотації (українською та англійською мовами) повинні містити обсяг до 600 знаків. Вказується таке: прізвище та ініціали здобувача освіти, тема кваліфікаційної роботи, спеціалізація (шифр і назва), назва спеціалізації (за потреби), освітня програма, установа, де здійснюватися захист, місто, рік; основний зміст та результати дослідження; ключові слова в називному відмінку (5–7 слів). Анотації розміщуються на одному аркуші (*Додаток Б*).

2.2.1. Медіапроект

Спираючись на стандарт вищої освіти за спеціальністю С7 Журналістика для ОС «Бакалавр», «медіапроект» у Методичних рекомендаціях розуміється як «виготовлений інформаційний продукт або проєкт інформаційної акції чи інформаційна акція».

Медіапроект є важливим складником кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти спеціальності С7 Журналістика ОП «Журналістика».

Медіапроект може бути поданий як:

- вебсайт;
- журнал (електронний та/або друкований);
- повноцінний розроблений акаунт у соціальній мережі (фейсбук, тікток та/або інстаграм тощо);
- серія публікацій;
- ютуб-канал;
- серія подкастів (аудіо та/або відео);
- мультимедійний, інтерактивний освітній проєкт – цикл уроків / модулів для широкої аудиторії з теми медіа.

Цей перелік може бути доповнений іншими майданчиками для поширення контенту за умови належного обґрунтування.

У випадку, якщо публікації розміщуються на різних ресурсах, наприклад, на регіональних чи загальноукраїнських медіа, вони мають бути об'єднані однією темою, що порушується з метою вирішення певної суспільно важливої проблеми.

Рекомендовані мінімальні вимоги до наповнення медіапроектів:

- 3 матеріали в інформаційних жанрах;
- 2 матеріали в аналітичних жанрах;
- 1 матеріал у художньо-публіцистичному жанрі;
- 1 інтерв'ю (в будь-якому журналістському жанрі);
- 3 інфографіки до матеріалів;
- супровідні фотоматеріали та/або відеоматеріали.

Фото- і відеоматеріали можуть бути знятими як професійною чи любительською фото- чи відеотехнікою, так і камерою мобільного телефона тощо.

Фотозображення мають бути виконані у якості, достатній для коректного відображення на моніторах. Автор має дотримуватися розумного балансу між якістю зображення та розміром файлів. Під час створення фотоконтенту рекомендовано дотримуватися правил композиції, принципів репортажної фотографії. Неприпустимими є фотоманіпуляції таких типів: представлення постановочної фотографії як репортажної; підміна контексту, неточний чи неправдивий підпис під фотографією; втручання в зображення за допомогою графічних редакторів, внаслідок якого з фотографії видаляються або додаються певні елементи, через що істотно змінюється сприйняття зображення. Допустимими є такі елементи постобробки зображення: кадрування (якщо воно не зачіпає значущих деталей), помірна кольорокорекція (наприклад, приведення балансу білого на фото до більш натурального), переведення в чорно-біле, корекція переекспонованих областей зображення. У разі використання постановочних фотографій, інсценувань, реконструкцій, фотомонтажів або фотоколажів такі матеріали мають бути відповідно марковані.

Для відеоматеріалів рекомендовано горизонтальну орієнтацію кадру, якщо інше не передбачено обраним медіаформатом і платформою. Відео має бути якісно змонтоване за допомогою доступного програмного забезпечення, зокрема, як варіант, на мобільному телефоні. Автор має дотримуватися розумного балансу між якістю зображення та розміром файлів. Відеоматеріал і його монтаж має бути авторським і мати один формат кадру. Бажано уникати поєднання в одному монтажі кадрів різного формату чи орієнтації. У разі використання в монтажі відео елементів стороннього контенту з мережі Інтернет за принципом «сумлінного використання» (fair use) такий контент не має становити значну за обсягом частину матеріалу і має супроводжуватися посиланням на джерело (у вигляді субтитрів чи у загальних титрах до відео).

У структурі кваліфікаційної роботи (**Частина I «Медіапроект»**) медіапроект подається у формі картки, яка містить короткий опис медіапроектів, його ключові характеристики, активне посилання та QR-код, де він розташований та реалізований, та не дублює пояснювальну записку (*Додаток В*).

2.2.2. Пояснювальна записка

Пояснювальна записка до медіапроєкту кваліфікаційної роботи бакалавра – це докладний опис та детальне обґрунтування виготовленого здобувачем вищої освіти якісного журналістського медіапродукту, здійснене на основі здобутих теоретичних знань та практичних навичок, у якому втілено сучасні наукові погляди, який демонструє наукову та фахову зрілість студента, відзначається актуальністю, новизною, переконливістю, аргументованістю та демонструє здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціально-комунікаційних та інших наук.

У структурі кваліфікаційної роботи (**Частина II «Пояснювальна записка»**) пояснювальна записка складається з таких частин:

- зміст;
- вступ;
- основна частина (у формі розділів та підрозділів);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за потреби).

Зміст подається на початку пояснювальної записки. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів, вступу, висновків, список використаних посилань, додатків тощо (*Додаток Г*). Назви структурних елементів повинні точно відповідати їх назвам у тексті роботи.

Вступ містить такі структурні елементи: актуальність і новизна; мета; завдання; теоретичне та/або практичне значення отриманих результатів; апробація результатів роботи (за потреби); структура пояснювальної записки.

Актуальність проєкту. Автор вказує особливості запропонованого до захисту інформаційного продукту або акції, відмінність від подібних продуктів, акцій, зазначає його соціальну значущість.

Мета проєкту. Її формулюють як запланований результат роботи, а саме: який медіапроєкт буде виготовлено, чим він зможе зацікавити потенційного споживача, як він сприятиме вирішенню тієї чи іншої важливої для суспільства проблеми.

Завдання проєкту (конкретні кроки здобувача щодо реалізації поставленої мети) формують у вигляді переліку з 3–4 пунктів, наприклад, *розробити концепцію...; створити макет...; змодельювати концепт... тощо.*

Теоретичне та/або практичне значення отриманих результатів надає інформацію про те, як знання та розробки, отримані здобувачем освіти під час виконання медіапроєкту, можуть бути використані в практичній чи науковій діяльності.

Апробація результатів роботи над проєктом додається автором кваліфікаційної роботи за потреби: наводяться дані щодо участі автора в наукових конференціях, на яких було обговорено результати роботи над медіапроєктом, із зазначенням назви доповіді, місця та часу проведення конференцій, та надається бібліографічний опис тез і статей, які було підготовлено, з повною інформацією

про їх видання тощо; зазначається участь здобувача вищої освіти в науковій роботі (конкурси наукових робіт), участь у наукових конференціях, науковому гуртку та виконання науково-дослідних робіт за тематикою кафедри.

Структура пояснювальної записки називає її структурні елементи з обґрунтуванням наслідків їх розташування, із зазначенням кількості використаних посилань та додатків.

Обсяг вступу – 2–3 сторінки.

Основна частина пояснювальної записки складається з 2 розділів та внутрішніх підрозділів:

Розділ 1 – ОПИС МЕДІАПРОЄКТУ, що складається з підрозділів «Характеристика концепції проєкту», «Медіаринок та аудиторія» та «Контент-план»;

Розділ 2 – ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ, що складається з підрозділів «Середовище функціонування, формати контенту та технічні засоби виробництва» та «Інструменти оцінки ефективності реалізації».

У **першому розділі «Опис медіапроєкту»** здобувач повинен визначити доцільність використання запропонованого до захисту типу, жанру, формату мовлення, дати оцінку перспективам їх функціонування на медіаринку, сформулювати цільову аудиторію проєкту, звернути увагу на ефективність розробки теми (докази, які підтверджують ефективність майбутнього продукту, його дієвість, впливовість, здатність викликати прогнозовані ефекти тощо).

У **підрозділі «Характеристика концепції проєкту»** здобувачу необхідно чітко та лаконічно викласти основну ідею та задум медіапроєкту. Необхідно розкрити:

1) сутність проєкту: який медіапродукт був створений (наприклад, тематичний подкаст, новинний вебсайт, серія відеорепортажів, мультимедійний лонгрід тощо);

2) тематику та змістове наповнення: основні теми, проблеми, які висвітлюються, та ключові рубрики / формати контенту;

3) унікальність: чим проєкт відрізняється від наявних аналогів, у чому його новаторство чи особлива цінність для аудиторії та суспільства.

Підрозділ має дати повне уявлення про те, навіщо і як створювався медіапроєкт.

У **підрозділі «Медіаринок та аудиторія»** від здобувача вимагається проведення аналізу зовнішнього середовища проєкту. Здобувач повинен:

1) описати медіаринок: визначити ключових гравців (конкурентів та потенційних партнерів) у відповідному сегменті медіаринку, їхні сильні та слабкі сторони. Показати місце запропонованого проєкту серед наявних;

2) деталізувати цільову аудиторію: поглиблено охарактеризувати основні демографічні, психографічні та поведінкові особливості цільової аудиторії, її медіаспоживання, інтереси та потреби;

3) визначити потенціал проєкту: обґрунтувати, чому саме цей проєкт є актуальним для обраної аудиторії та має потенціал зайняти свою нішу на медіаринку.

Підрозділ має демонструвати глибоке розуміння цільової аудиторії та конкурентного середовища, обґрунтовуючи життєздатність і актуальність проєкту.

У *підрозділі «Контент-план»* здобувач формує структурований контент-план свого медіапроєкту – чіткий графік виходу публікацій, що створюється у вигляді таблиці (див. табл. 1). У контент-плані має бути відображена основна ідея тексту, інфопривід, джерела інформації, орієнтовна дата публікації, медіа / платформа, де заплановано вихід матеріалу тощо.

Підрозділ має продемонструвати розуміння здобувачем стратегічного бачення реалізації проєкту через формування плану роботи над проєктом.

Обсяг першого розділу – 10–15 сторінок.

Таблиця 1

Приклад контент-плану

Дата	Тема / назва матеріалу / заходу	Формат / жанр	Результат
Січень 2025	«ШІ очима айтівця» з експертом з кафедри інформаційних технологій ДонНУ імені Василя Стуса	Інтерв'ю з експертом; аудіоподкаст	Охоплення: 100 взаємодій із анонсом подкасту на сторінці ФБ; 200 прослуховувань на платформі Soundcloud
Лютий 2025	Проведення тренінгу з виготовлення подкастів	Двогодинний тренінг із радіоведучим Юрієм Квітнем для студентів-журналістів 1–4 курсів	Охоплення: 100 взаємодій із анонсом; 15 студентів пройдуть навчання, з них буде відібрано 10

У *другому розділі «Технічні характеристики та оцінка ефективності»* здобувач має описати процес створення медіапродукту тобто його технічні засоби виробництва. Необхідно висвітлити особливості фірмового стилю продукту, макетування і верстки, редагування, обґрунтувати художньо-технічні характеристики макету, особливості графічного та ілюстративного дизайну, а також послідовність виготовлення інформаційного продукту тощо.

У *підрозділі «Середовище функціонування, формати контенту та технічні засоби виробництва»* здобувач має пояснити, на яких платформах існує медіапроєкт, які основні інструменти використовувалися для його створення та розміщення. Ключові характеристики:

1) функціонування та доступність проєкту: вкажіть основний тип медіа (наприклад, вебсайт, подкаст, відеосеріал для YouTube-каналу, сторінка в соціальній мережі); на яких платформах (сайтах, сервісах, соцмережах) ваша аудиторія може знайти і споживати ваш контент (наприклад, YouTube, Spotify, Instagram, Facebook, власний сайт на WordPress чи Tilda);

2) характеристика контенту, його якості: опишіть основні види та формати контенту, які є в проєкті (наприклад, відеоролики, аудіоінтерв'ю, текстові статті, фотогалереї, інфографіка); охарактеризуйте якість: для кожного виду контенту (аудіо, відео, зображення) вкажіть ключові технічні дані;

3) технічні засоби виробництва: назвіть і коротко опишіть основні програми та сервіси, які ви використовували для створення контенту (наприклад, для відеомонтажу, аудіозапису, створення графіки, написання текстів).

Підрозділ вимагає від здобувача детального опису розуміння технічних параметрів створення медіапроєкту.

У підрозділі «Інструменти оцінки ефективності реалізації» здобувач повинен описати конкретні інструменти та методи, які використовуються для моніторингу взаємодії з аудиторією та оцінки ефективності медіапроєкту. Необхідно вказати:

1) інструменти для взаємодії: які платформи та функції забезпечують комунікацію з аудиторією (наприклад, коментарі на сайті, форми зворотного зв'язку, чати, функції соціальних мереж – лайки, репости, direct messages, опитування через Google Forms / Mentimeter тощо);

2) інструменти для аналізу аудиторії та контенту: які аналітичні сервіси та метрики використовуються для збору даних про аудиторію та ефективність контенту (наприклад, Google Analytics, YouTube Studio Analytics, Facebook / Instagram Insights, Spotify for Podcasters, внутрішня статистика платформ тощо);

3) показники ефективності: які ключові метрики (наприклад, охоплення, кількість переглядів / прослуховувань, залученість, час перегляду, демографія аудиторії, конверсія) будуть відстежуватися для оцінки успішності проєкту;

4) механізм використання: як саме ці інструменти та показники допомагають оцінити досягнення поставлених цілей проєкту і прийняти рішення щодо його подальшого розвитку.

Також здобувач має навести не менше п'яти відгуків від читачів / глядачів своїх матеріалів та підбити підсумки, довести, що зміг досягти своєї мети, вирішити поставлені завдання, створити продукт, що відповідає потребам та інтересам аудиторії.

Підрозділ має продемонструвати розуміння здобувачем важливості аналізу даних та використання аналітичних інструментів для управління медіапроєктом.

Обсяг другого розділу – 8–10 сторінок.

Висновки підсумовують проведену роботу здобувача. Їх подають у вигляді окремих лаконічних положень, методичних рекомендацій. Вони мають відповідати поставленим завданням. У тексті висновків аналізуються основні підсумки роботи над проєктом, подають оцінку одержаним результатам, визначають перспективи їх покращення. Вказують роль і місце проєкту, що виноситься на захист, у наявному інформаційному просторі, а також перспективи реалізації творчого проєкту.

Обсяг висновків – 1,5–2 сторінки.

Список використаних джерел містить перелік наукової, науково-популярної, практичної літератури, публікацій у періодичній пресі та інтернет-джерела, які сприяли підготовці медіапроєкту. Список використаних джерел оформлюють відповідно до Національного стандарту України [ДСТУ 8302:2015](#) «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» або [АРА](#). Кожен бібліографічний запис треба починати з нового рядка та розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті або в алфавітному порядку авторів і назв праць, спочатку видання українською мовою, потім – іноземними. Бібліографічні записи в списку літератури повинні мати порядкову нумерацію. Рекомендована кількість найменувань у списку повинна бути не менше 15–20, з яких від 30 до 50 % – за останні 5 років (якщо інше не обумовлено специфікою теми).

Додатки (за потреби) включають матеріал, необхідний для конкретизації характеристик медіапроєкту. Це можуть бути розшифровки подкастів, сценарії, тексти матеріалів, великі за обсягом таблиці, ілюстрації, схеми, діаграми, графіки, які відображають певні результати реалізації медіапроєкту.

Декларація про дотримання академічної доброчесності публікується останньою сторінкою кваліфікаційної роботи та заповнюється автором власноруч (*Додаток Е*).

РОЗДІЛ 3 ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Детальні вимоги оформлення кваліфікаційної роботи є загальноуніверситетськими та викладені у «Методичних рекомендаціях до виконання, оформлення та захисту кваліфікаційної (бакалаврської) роботи» у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса.

Обсяг роботи (від титульного аркуша до останньої сторінки висновків, БЕЗ списку літератури та додатків) – 20–30 сторінок.

Мова – державна.

Оформлення – відповідно до ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання». Для генерування посилань бажано орієнтуватися на інструменти Word (меню «Посилання»).

Формат паперу – А4.

Друк – з однієї сторони аркуша. Гарнітура Times New Roman, кегль 14 пт, інтервал – 1,5, поля: верхнє та нижнє – 20 мм, ліве – 30 мм, праве – 10 мм.

Робота повинна мати друковану версію (у твердій палітурці) та електронну (pdf-файл).

До тексту роботи долучають: копії публікацій (статті, тези, матеріали у ЗМІ), довідку про впровадження результатів (якщо така є), декларацію про дотримання академічної доброчесності). Також до роботи додають відгук наукового керівника та зовнішню рецензію.

Оформлення заголовків та підзаголовків. Структурні елементи роботи (анотації, зміст, перелік умовних скорочень, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел, додатки) розпочинаються з нової сторінки та відбиваються одним порожнім рядком від тексту. Форматування – по центру, набір – великими літерами (ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ тощо). Без переносів слів. Прийменники не відриваються від іменників.

Підрозділи – заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів, висновків до розділів треба розташовувати з абзацного відступу. Накреслення напівжирне. Потрібно також уникати «висячих» рядків – одного рядка назви в кінці аркуша.

Нумерація – для нумерації сторінок, підрозділів використовуються арабські цифри. Розміщення нумерації сторінок – у верхньому колонтитулі праворуч. На першій сторінці номер не ставиться. Зразок нумерації структурних елементів кваліфікаційної роботи подано в *додатку Д*.

Ілюстрації – розміщують за можливості відразу після тексту, де про них згадано. Великі за форматом ілюстрації розміщують у додатках із посиланням. Підписи під ілюстраціями – Рис. 1.2, де 1 – це номер розділу, 2 – порядковий номер).

Кожна ілюстрація повинна мати підпис, який розміщується по центру ПІД зображенням. Номер ілюстрації вказується також по тексту. Якщо ілюстрації чи таблиці запозичені, потрібно вміщувати посилання на джерело.

Таблиці – розміщуються та нумеруються так само, як ілюстрації. Але підпис ставиться НАД таблицею.

Якщо таблиця переривається сторінкою, то на наступній сторінці вказується, що це продовження певної таблиці.

Наприклад:

Таблиця 4.1 – Провідні джерела інформації на сайтах «Українська правда» та Укрінформ

Українська правда		Укрінформ	
Назва пресслужби	%	Назва пресслужби	%
ООС	9,7	КМДА	6,8
Нацполіція	5,9	Пресслужба президента України	5,7
Пресслужба президента України	5,6	СБУ	4,9

Продовження таблиці 4.1

Назва пресслужби	%	Назва пресслужби	%
Прокуратура	2,6	МВС	2,1
ГБР	2,2	Зеленський	1,9
Пресслужба президента РФ	2,1	Пресслужби партій	1,8
Суд	2,0	Пресслужба президента РФ	1,4
ЦВК	1,9	Верховна Рада	1,3

Посилання на джерела – оформлюються у квадратних дужках: перший номер порядковий номер зі списку літератури, другий – сторінка за наявності. Перед сторінкою ставлять позначку с. Наприклад, [12, с. 5]. Якщо студент використовує APA Formatting and Style Guide (7th Edition), тоді у круглих дужках вказується ім'я, рік публікації документа і сторінка (*Лаврук, 2015, с. 356*).

Цитування – варто розрізняти прямі та непрямі цитати. Прямі цитати – дослівне відтворення фрагменту тексту. Непрямі – перефраз, переказ фрагменту, який НЕ співпадає із цитованим слово у слово. Прямі цитати подаються в лапках. Прямі і непрямі цитати повинні обов'язково містити чітке посилання на джерело (із квадратними дужками).

Список використаних джерел та літератури – це посилання на наукову літературу або ж медійні тексти. У Донецькому національному університеті імені Василя Стуса використовують стандарт ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» або APA. Зразки оформлення позицій у списку використаних джерел подано за посиланнями [ДСТУ](#) / [APA](#).

Зазначимо також, що оформлювати список літератури можна автоматично під час написання роботи.

Додатки – кожен починається з нової сторінки. Посередині рядка над заголовком додатка пишеться слово ДОДАТОК та велика літера (А, Б, В...).

Матеріали, що докладаються до кваліфікаційної роботи:

- копії публікацій (ксерокопія титульної сторінки збірника, змісту та самої публікації);
- копії дипломів, грамот і сертифікатів ;
- копії програми конференції;
- впровадження результатів – акти чи довідки;
- декларація про дотримання академічної доброчесності (зразок у *додатку Е*).

РОЗДІЛ 4 ПРОЦЕДУРА ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи

Процедура захисту кваліфікаційної роботи передує попередньому захисту. Метою передзахисту є перевірка ступеня готовності здобувачів вищої освіти до захисту кваліфікаційної роботи, оцінка якості підготовки випускної роботи та визначення недоліків, які можуть бути усунені до захисту на засіданні екзаменаційної комісії.

Попередній захист проводиться на початку останнього тижня виконання кваліфікаційної роботи. Графік попереднього захисту підтверджується випускною кафедрою та доводиться до відомості здобувачів вищої освіти не пізніше, ніж за 10 днів до дати передзахисту.

Ступінь готовності кваліфікаційної роботи до попереднього захисту 99 %, допускаються лише певні недоопрацювання в оформленні роботи, підготовці доповіді та демонстраційного матеріалу.

Попередній захист кваліфікаційних робіт проводиться на засіданні випускової кафедри або комісії викладачів спільно зі здобувачами. Під час передзахисту:

- 1) перевіряється підготовлена кваліфікаційна робота (ступінь завершення, якість оформлення, зміст тощо);
- 2) заслуховує доповідь здобувача вищої освіти та оцінює демонстраційний матеріал;
- 3) здобувачу вищої освіти ставляться питання щодо змісту роботи та доповіді.

Після доопрацювання (за потреби) здобувач вищої освіти надсилає роботу керівникам для остаточної перевірки роботи на плагіат.

Не пізніше ніж за 7 днів до початку атестації проводиться засідання кафедри щодо допуску випускників бакалаврату до захисту. Відсутність перевірки на плагіат є підставою для недопуску здобувача вищої освіти до складання атестації та захисту кваліфікаційної роботи.

Завідувач випускової кафедри на підставі представлених матеріалів вирішує питання про допуск здобувача вищої освіти до захисту, про що свідчить відповідний підпис на титульному аркуші кваліфікаційної (бакалаврської) роботи. У разі негативного рішення це питання розглядається на засвоєнні кафедри за участі керівника кваліфікаційної роботи. Витяг з протоколу засідання випускової кафедри додається до проекту наказу про відрахування здобувача вищої освіти.

Кваліфікаційна робота з відгуком керівника (*Додаток Ж*) та рецензією, в якій зазначена рекомендована оцінка (*Додаток И*) щонайменше за 3 дні до захисту подається на випускову кафедру.

4.2. Порядок з перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат

Здобувач вищої освіти має право на попередню анонімну перевірку своєї кваліфікаційної роботи, але з дотриманням вимог щодо оформлення електронної версії роботи, термінів та процедур.

До початку захисту кваліфікаційної роботи на засіданні екзаменаційної комісії здобувач вищої освіти зобов'язаний:

1. Забезпечити наявність у роботі заповненого бланку декларації про дотримання академічної доброчесності. Оригінальна декларація є останньою сторінкою роботи.

2. Надати керівнику роботи для перевірки на плагіат із дотриманням таких вимог:

1) рукопис роботи у вигляді єдиного цільового документа (з усіма додатками, окремою копією публікацій та результатами впровадження) з дотриманням вимог цих методичних рекомендацій;

2) електронний формат рукопису роботи Adobe Acrobat: pdf;

3) назва файлу рукопису кваліфікаційної (бакалаврської) роботи повинна відповідати формату: «Шифр спеціальності-Прізвище_Ім'я_По батькові-рік захисту» (приклад: С7-Петренко_Наталія_Вікторівна-2025);

4) варіант кваліфікаційної (бакалаврської) роботи для друку та за необхідності звіт з плагіату формується сервісом перевірки на плагіат і надсилається керівникам у форматі pdf.

До початку захисту кваліфікаційної роботи КЕРІВНИК зобов'язаний:

1. Отримати від здобувача рукопису кваліфікаційної роботи для перевірки на плагіат.

2. Перевірити відповідність рукопису кваліфікаційної роботи цими методичними рекомендаціями.

3. Фактом надсилання файлу з текстом кваліфікаційної роботи на екрані сервісу з перевірки на плагіат unplag@donnu.edu.ua. Керівник підтримує відповідність роботи вимогам методичних рекомендацій.

4. Проаналізувати отриманий звіт із перевірки на плагіат (за наявності).

5. Надіслати отримувачу вищої освіти електронний варіант кваліфікаційної роботи для роздруківки у форматі pdf (надсилається сервісом перевірки на плагіат).

6. Відобразити у відгуку керівника на кваліфікаційну роботу інформацію про наявність плагіату та рекомендувати роботу (без призначення оцінки) до захисту на засіданні екзаменаційної комісії.

Обов'язково у відгуку керівник має відобразити:

- оцінку якості виконання кожного розділу та кваліфікаційної роботи загалом;
- характеристику роботи здобувача та результати кваліфікаційної (бакалаврської) роботи;

- відомості про наявність / відсутність плагіату;

- висновок щодо можливості допуску кваліфікаційної роботи до захисту.

Обов'язковою умовою відгуку має бути:

Кваліфікаційна робота Іваненка Івана Івановича «Тема кваліфікаційної роботи» відповідає / не відповідає вимогам, які висувуються до кваліфікаційних робіт, і може бути рекомендована / не рекомендована до захисту.

4.3. Захист кваліфікаційної роботи

Захист кваліфікаційної роботи відбувається на відкритому засіданні екзаменаційної (кваліфікаційної) комісії та має характер наукової дискусії.

Здобувач вищої освіти представляє комісії такі матеріали:

- переплетену кваліфікаційну роботу;
- рецензію (внутрішню або зовнішню) на кваліфікаційну роботу;
- довідку про впровадження отриманих результатів (за наявності);
- відгук керівника кваліфікаційної роботи;
- демонстраційні матеріали.

Засідання екзаменаційної комісії починається з того, що голова комісії повідомляє про захист кваліфікаційної роботи, вказуючи її назву, прізвище, ім'я та по батькові її автора, а також доповідає про наявність необхідних у справі документів.

Потім слово для повідомлення основних результатів дослідження надається самому здобувачеві.

Доповідь структурно складається з трьох частин:

- 1) вступ (обґрунтування вибору теми, мета, завдання медіапроєкту, його актуальність і новизна);
- 2) інформація про виконану роботу (послідовно за завданнями дослідження, що автором самостійно здійснено, проаналізовано, розраховано тощо);
- 3) висновки та пропозиції, зроблені внаслідок реалізації медіапроєкту.

Для актуальності доповідь за потреби та з огляду на технічні можливості факультетів супроводжується демонстраційним матеріалом (презентацією, роздатковим матеріалом тощо). Роздатковий матеріал має бути ретельно підготовлений, за вмістом відповідати доповіді, містити матеріали високої графічної якості, за кількістю презентаційних об'єктів (слайдів) відповідати регламенту доповіді.

Доповідь повинна повністю відображати структуру і вміст кваліфікаційної роботи. Формулювання висновків у останній частині доповіді обов'язкові.

Тривалість доповіді має становити не більше 10 хвилин.

Під час підготовки доповіді треба враховувати, що одна сторінка комп'ютерного тексту, надрукованого через інтервал 1,5, відповідає 1,5–2 хвилинам виступу залежно від темпу промови (він не має бути занадто швидким). Також необхідно залишити резервний час на пояснення демонстраційного матеріалу.

Доповідь, що перевищує встановлений час, може бути завершена головною екзаменаційною комісією.

Після завершення доповіді розпочинається наукова дискусія, в якій мають право брати участь усі присутні на захисті. Члени екзаменаційної (кваліфікаційної) комісії, особи, запитувані на захист, у своїй формі можуть ставити будь-які питання з проблемою, порушеними в роботі, методами дослідження, уточнювати результати експериментальної частини тощо.

Далі голова комісії дає слово керівникам. У своєму виступі керівник надає стислий аналіз рівня виконання кваліфікаційної (бакалаврської) роботи, а також зауваження та рекомендації для підвищення кваліфікації дослідження. Якщо на засіданні екзаменаційної (кваліфікаційної) комісії керівник відсутній, то головний отримує відгук на виконану роботу.

Після цього оголошуються висновки рецензента кваліфікаційної роботи.

4.4. Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи

Оцінювання роботи здійснюється за прийнятою в Університеті схемою оцінювання результатів. Комісія здійснює оцінювання з урахуванням ступеня розкриття теми, кількості і якості використаних джерел, досягнутих результатів, грамотності та стилю викладу, якості оформлення роботи, доповіді здобувача, відповідей на питання та критичні зауваження. Під час оцінювання випускової роботи (медіа-проекту) враховується відгук керівника та рецензія на випускову роботу.

Критерії оцінювання:

– оцінка «відмінно» (90–100 балів) ставиться здобувачу, якщо випускова робота повністю відповідає вимогам методичних рекомендацій, виконана на високому теоретичному та практичному рівні, має ознаки авторського та самостійного виконання, на захисті здобувач вільно володіє і розуміє термінологічним та фактичним матеріалом за темою проекту, впевнено відповідає на поставлені питання;

– оцінка «добре» (75–89 балів) ставиться, якщо випускова робота повністю відповідає вимогам, але є технічні помилки та неточності; у процесі відповідей на окремі питання було допущено невеликі помилки, загалом здобувач показав достатнє розуміння теми випускової роботи та володіння її матеріалами;

– оцінка «задовільно» (60–74 бали) ставиться за наявності таких ознак: у роботі допущено порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу, наявні окремі помилки і неточності, не сформульовані або не обґрунтовані пропозиції і рекомендації з теми проекту, допущені помилки в оформленні роботи, численні граматичні та стилістичні помилки; під час захисту здобувач не завжди правильно відповідав на питання або не зміг навести аргументи;

– оцінка «незадовільно» (менш ніж 60 балів) ставиться, коли робота виконана не самостійно, не враховано останні практичні доробки та тенденції, містить істотні помилки, не відповідає більшій частині вимог, зміст теми не розкрито, містить плагіат, у процесі захисту здобувач не показав знання основних положень проекту.

Таблиця 4.1 – Схема оцінювання результатів захисту кваліфікаційної роботи

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
75–81	C	
67–74	D	задовільно
60–66	E	
35–59	FX	незадовільно
0–34	F	

Найкращі кваліфікаційні роботи можуть бути рекомендовані для участі в конкурсах, для доповідей щодо результатів проектів на студентських наукових конференціях, опублікування.

Результат захисту кваліфікаційних робіт (оцінка та рішення комісії про присвоєння випускнику відповідної кваліфікації) оголошується здобувачам вищої освіти того ж дня після оформлення протоколу засідання екзаменаційної комісії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кваліфікаційна робота бакалавра: рекомендації до виконання та захисту кваліфікаційної роботи для здобувачів ступеня бакалавра за освіт. програмою «Видавнича справа та редагування» спец. 061 Журналістика / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: О. В. Тріщук, Л. Г. Масімова, В. О. Касянчук. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 35 с.
2. Методичні рекомендації до виконання, оформлення та захисту кваліфікаційної (бакалаврської) роботи. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 33 с.
3. Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи бакалавра (виготовлення теле- або радіопроєктів) та пояснювальної записки для студентів спеціальності 061 «Журналістика». Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Старобільськ, 2020. 21 с.
4. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 061 «Журналістика» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 № 864. Київ, 2019. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/061-Zhurnalistyka-bakalavr.28.07-1.pdf> (дата звернення: 26.06.2025).

ДОДАТКИ

- Додаток А. Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи
- Додаток Б. Зразок оформлення анотації до кваліфікаційної роботи
- Додаток В. Зразок оформлення Частини І «Медіапроект»
- Додаток Г. Зразок оформлення Частини ІІ «Пояснювальна записка» та її змісту
- Додаток Д. Зразок нумерації розділу, підрозділу
- Додаток Е. Декларація про дотримання академічної доброчесності
- Додаток Ж. Зразок оформлення відгуку наукового керівника
- Додаток И. Зразок оформлення зовнішньої рецензії кваліфікаційної роботи

ДОДАТОК А
Зразок титульного листа кваліфікаційної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

АНТОНЮК СЕРГІЙ ВІТАЛІЙОВИЧ

Допускається до захисту:
В. о. завідувача кафедри
журналістики та соціальних
комунікацій, канд. філос. наук, доцент
_____ Наталія СТЕБЛИНА
« ____ » _____ 2025 р.

**ВІННИЧЧАНИ ТА МЕДІАГРАМОТНІСТЬ:
РОЗРОБКА САЙТА І ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛУ**

Спеціальність С7 Журналістика

Кваліфікаційна робота
(медіапроект та пояснювальна записка)

Керівник:

Болховська Н. Р., старший викладач кафедри
журналістики та соціальних комунікацій

Консультант:

Стеблина Н. О., доктор політичних наук,
кандидат наук із соціальних комунікацій,
професор кафедри журналістики
та соціальних комунікацій

Оцінка: ____/ ____/ _____
(бали / за шкалою ЄКТС / за національною шкалою)

Голова комісії: _____
(підпис)

Вінниця – 2025

ДОДАТОК Б

Зразок оформлення анотації (українською та англійською мовами)

АНОТАЦІЯ

Сушинська А. М. Створення серії публікацій про проблеми навколишнього середовища у сучасній Україні та світі. Спеціальність С7 Журналістика. Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, 2025.

У кваліфікаційній роботі представлено розроблений сайт «Green Hope», присвячений проблемам екології в Україні та світі. Мета проєкту – підвищити екологічну обізнаність населення, привернути увагу до причин, наслідків і шляхів вирішення екологічних проблем. Об’єктом є стан довкілля та його висвітлення у медіа, предметом – авторський сайт як інструмент екопросвіти. Реалізовано концепцію сайта з візуальною естетикою, створено контент-план і 21 матеріал у форматах інтерв’ю, подкастів, відео, аналітики, новин, а також інтерактивні елементи.

Ключові слова: стан довкілля, забруднення довкілля, біорізноманіття, кліматичні зміни, екологічна обізнаність.

16 с., 5 рис., 1 дод., 17 джерел.

ABSTRACT

Sushynska A. M. Creation of a Series of Publications on Environmental Problems in Modern Ukraine and the World. Specialty C7 Journalism. Vasyl’ Stus Donetsk National University, Vinnytsia, 2025.

The qualification (bachelor’s) work (media project) presents the created media project «Green Hope», dedicated to environmental problems in Ukraine and the world. The goal of the project is to raise environmental awareness of the population, draw attention to the causes, consequences, and ways to solve environmental problems. The object is the state of an environment and its coverage in the media, the subject is the author’s website as a tool for eco-education. The concept of the site with visual aesthetics was implemented, a content plan and 21 materials were created in the formats of interviews, podcasts, videos, analytics, news, as well as interactive elements.

Keywords: the state of an environment, environmental pollution, biodiversity, climate change, environmental awareness.

16 pp., 5 figs, 1 app., 17 sources.

ДОДАТОК В
Зразок оформлення Частини І «Медіапроект»

Частина І
МЕДІАПРОЕКТ

КАРТКА МЕДІАПРОЕКТУ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
здобувача/ки вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності С7 Журналістика ОП «Журналістика»

(ПІБ здобувача)

Назва	
Формат	
Наповнення	
Концепція медіапроекту	
Інструменти реалізації	
Цільова аудиторія	
Медіаплатформа (назва вебсайта / каналу поширення / соцмереж(і) / видання)	
Посилання на медіапроект	
QR-код на медіапроект	

Примітка. Картка є медіапроектом (інформаційним продуктом або проектом інформаційної акції чи інформаційною акцією) до кваліфікаційної роботи. Картка містить короткий опис медіапроекту, його ключові характеристики та не дублює пояснювальну записку. Посилання та QR-код на медіапроект мають бути активними і спрямовувати на повну версію реалізованого медіапроекту.

ДОДАТОК Г
Зразок оформлення Частини II «Пояснювальна записка» та її змісту

Частина II
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ОПИС МЕДІАПРОЄКТУ	8
1.1. Характеристика концепції проєкту	8
1.2. Медіаринок та аудиторія	11
1.3. Контент-план	13
РОЗДІЛ 2. ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ	17
2.1. Середовище функціонування, формати контенту та технічні засоби виробництва	17
2.2. Інструменти оцінки ефективності реалізації	22
ВИСНОВКИ	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	27
ДОДАТКИ	29

ДОДАТОК Д
Зразок нумерації розділу, підрозділу

РОЗДІЛ 2
ЗАСТОСУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНОГО АНАЛІЗУ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ
ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ У РЕГІОНАЛЬНИХ ВИДАННЯХ ОДЕСИ

Для дослідження візьмемо два популярні сайти Одеси: сайт «Думская» із 2.85 млн переглядів за місяць (інтернет-видання) та сайт «Одесская жизнь» (інтернет-видання та газета) із 234 тисячами переглядів. Як відомо, перший сайт пов'язують із українським народним депутатом Олексієм Гончаренком, другий сайт є не асоційований ні з ким із політиків і належить підприємцю Геннадію Чабанову [1]. Отже, аналізуючи два різні видання (за типом власника, за популярністю, за типом видання) в одному з найбільш активних у плані регіональних ЗМІ регіонів, що має більше 100 новинних ресурсів, зможемо відповісти на поставлені запитання.

2.1. Формування вибірки

Для кожного із сайтів була сформована вибірка. Для завантаження матеріалів видання «Одесская жизнь» використовувався вебархів, бо на момент написання статті було неможливо отримати тексти прямо із сайту. Отже, через вебархів і було досягнуто потрібної мети: за квітень було завантажено 52 тексти новин. Архів зберіг скрипти сайту за кожен день, однак час збереження був різним: ніч, ранок, день і вечір. Тому бралися поперемінно нічні, ранкові та ін. тексти. Із сайту «Думская» вдалося завантажити 1 021 текст, і вже з цих текстів було сформовано вибірку – враховано кожен десятий текст – усього 102 публікації (текстів у вибірці більше, тому що цей сайт розміщує більше новин, ніж попередній).

ДОДАТОК Е
Декларація про дотримання академічної доброчесності

ДЕКЛАРАЦІЯ

про дотримання академічної доброчесності

Я, _____

Повністю вказується ПІБ та статус (здобувач вищої освіти, освітня (освітньо-наукова) програма, тема кваліфікаційної роботи)

що нижче підписалась / підписався, розуміючи та підтримуючи загально-визнані засади справедливості, доброчесності та законності,

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:

дотримуватися принципів та правил академічної доброчесності, що визначені законодавством України, локальними нормативними актами Донецького національного університету імені Василя Стуса, положеннями, правилами, умовами, визначеними іншими суб'єктами, та не допускати їх порушення.

ПІДТВЕРДЖУЮ:

що мені відомі положення статті 42 Закону України «Про освіту»;
що у даній роботі не представляла / представляв чийсь роботи повністю або частково як свої власні. Там, де я скористалася / скористався працею інших, я зробила / зробив відповідні посилання на джерела інформації;

що дана робота не передавалася іншим особам і подається вперше, не порушує авторських та суміжних прав закріплених статтями 21–25 Закону України «Про авторське право та суміжні права», а дані та інформація не отримувались в недозволеній спосіб.

УСВІДОМЛЮЮ:

що ця робота може бути перевірена університетом на плагіат або інші порушення академічної доброчесності, в тому числі з використанням спеціалізованих сервісів;

що у разі порушення академічної доброчесності, до мене можуть бути застосовані процедури, передбачені законодавством України та Кодексом академічної доброчесності та корпоративною етикою Донецького національного університету імені Василя Стуса, іншими локальними нормативними актами університету, та я можу бути притягнута / притягнутий до академічної відповідальності.

(дата)

(підпис)

ДОДАТОК Ж
Зразок оформлення відгуку наукового керівника

ВІДГУК
на кваліфікаційну роботу
СЕРГІЄНКО ЮЛІЇ СЕРГІЇВНИ
з теми «Застосування комп'ютерного аналізу
для виявлення джерел новин в українських онлайн-ЗМІ»

Орієнтовні складники відгуку:

- оцінка здатності здійснювати проектну діяльність у сфері медіа з урахуванням поставлених завдань та наявних обмежень;
- ступінь набуття здобувачами soft skills (соціальних навичок) для успішності у подальшій професійній діяльності;
- оцінка рівня сформованості компетентностей відповідно до освітньої програми;
- обґрунтування вибору інструментарію та результатів проєкту;
- висновок щодо рекомендації роботи до захисту на засіданні ЕК.

Заключна фраза відгуку: *Кваліфікаційна робота Сергієнко Юлії Сергіївни «Застосування комп'ютерного аналізу для виявлення джерел новин в українських онлайн-ЗМІ» відповідає вимогам, які висуваються до кваліфікаційних робіт, і може бути рекомендована до захисту.*

Науковий керівник:
посада

(підпис)*

А. А. ТАНАСІЄНКО

**Підпис наукового керівника завіряється відповідно до чинного законодавства.*

ДОДАТОК И
Зразок оформлення зовнішньої рецензії

РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну роботу
СЕРГІЄНКО ЮЛІЇ СЕРГІЇВНИ
з теми «Застосування комп'ютерного аналізу
для виявлення джерел новин в українських онлайн-ЗМІ»

Орієнтовні складники рецензії:

- висновки щодо актуальності, унікальності, суспільної вагомості теми і практичної значущості виконаної кваліфікаційної роботи;
- відповідність змісту роботи її завданням, ступінь досягнення поставленої мети, окреслених результатів;
- висновки щодо використання в роботі необхідних методів, форматів, жанрів, оцінку якості і повноти обговорення отриманих результатів;
- обґрунтованість висновків, зроблених у роботі;
- оцінку загальних вражень від кваліфікаційної роботи (оформлення, стиль, грамотність викладу тощо);
- недоліки в роботі, зауваження на розсуд рецензента;
- оцінка рівня сформованих результатів навчання відповідно до освітньої програми;
- висновок рецензента про відповідність кваліфікаційної роботи кваліфікаційним вимогам та оцінку роботи за чотирибальною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

***Заклучна фраза рецензії:** Кваліфікаційна робота Сергієнко Юлії Сергіївни «Застосування комп'ютерного аналізу для виявлення джерел новин в українських онлайн-ЗМІ» відповідає вимогам, які висуваються до кваліфікаційних робіт та може бути рекомендована до захисту. Бакалаврська робота заслуговує оцінки «відмінно», а її автор – присудження ступеня вищої освіти «Бакалавр».*

Рецензент:
посада

(підпис)*

І. П. СИДОРЕНКО

**Підпис рецензента завіряється відповідно до чинного законодавства.*

ДЛЯ ПОДАТОК

Навчальне видання

Родигін Костянтин Михайлович
Чорнодон Мирослава Іванівна
Борищук Владислав Володимирович

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ЗАХИСТУ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності С7 Журналістика ОП «Журналістика»

Редактор О. А. Солдатова
Технічний редактор Т. О. Важеніна-Гопрак

Підписано до друку 23.12.2025
Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк – цифровий. Умовн. друк. арк. 2,09.
Тираж 30. Зам. 120.

Донецький національний університет імені Василя Стуса
21021, м. Вінниця, 600-річчя, 21.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру
серія ДК № 5945 від 15.01.2018